

Nemzeti Adó-
és Vámhivatal

Az őstermelői tevékenységből származó jövedelem adózása 2023. évben

Jogszáabályi hááttér

- A személyi jövedelemadóóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (továbbiakban: Szja. tv.)
[21.§-23.§; 10.§;2.számú melléklet; 3. számú melléklet; 5. számú melléklet;6. számú melléklet; 11. számú melléklet]
- A családi gazdaságokról szóló 2020. évi CXXIII. törvény (a továbbiakban: Cstg. tv.)
- A mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. Törvény [5.§ 14. pont,18. pont;]
- a kistermelői élelmiszer-termelés, -előállítás és -értékesítés feltételeiről szóló 52/2010. FVM rendelet

Szervezeti formák

- **Mezőgazdasági őstermelő**
- **Őstermelők családi gazdasága (ÖCSG)**
- **Családi mezőgazdasági társaság(CSMT) (nem önálló szervezeti forma, hanem minősítés.)**
 - ✓ **Gazdasági társaság**
 - ✓ **Szövetkezet**
 - ✓ **Erdőbirtokossági társulat**

Fogalmak

- A mezőgazdasági őstermelő az a **16. életévét betöltött**, a mezőgazdasági őstermelői nyilvántartásban szereplő természetes személy, aki **saját gazdaságában őstermelői tevékenységet folytat.**
- A mezőgazdasági őstermelő az őstermelői tevékenységét **önállóan vagy őstermelők családi gazdaságának tagjaként** végezheti. Mezőgazdasági őstermelő az őstermelői tevékenysége tekintetében **nem folytathat egyéni vállalkozói tevékenységet.**

[Csg.tv. 3.§]

Fogalmak

- **Östermelői tevékenység** az östermelői nyilvántartásba felvett mező-, erdőgazdasági tevékenység, valamint kiegészítő östermelői tevékenység.
- **Éves minimálbér:** az év első napján érvényes kötelező legkisebb munkabér havi összegének tizenkétszerese.
- **Méhészeti termékek:** természetes méz, nyers méhviasz és feldolgozási maradék termék, propolisz (méhszurok), továbbá méhpempő, nyers virágpor, méhméreg, máshova nem sorolt méhészeti termék [Szja tv. 1. számú melléklet 4.45. pontja]

Nyilvántartás vezetés

- Betétlap (átalányadózó, nem áfakörös)

Az értékesítési betétlapra a mezőgazdasági őstermelő, vagy helyette a kifizető jegyezhet be adatot.

- Bevételi nyilvántartás
- Bevételi- és költségnyilvántartás
- Pénztárkönyv
- Naplófőkönyv

Adózási módok 2023. évben

A tevékenység adózásának alapformája az átalányadózás.

Választás alapján:

- tételes költségelszámolás (kistermelői költséghányad és nemleges nyilatkozattétel nélkül)
- 10 százalék költséghányad

Ez utóbbi két esetben adókedvezmény:

Östermelői adókedvezmény 100 ezer forintig.

Adómentes a bevétel mindegyik módszer esetén az éves minimálbér feléig (1.392.000 Ft).

Költségelszámolás választása

- Ha az östermelő tételes elszámolást vagy 10 % költséghányadot választ a jövedelem megállapítására, nyilatkoznia kell erről
 - ha adóbevallásra kötelezett, a 22SZJA bevallásban,
 - ha adóbevallásra nem kötelezett a 23T101. jelű vagy egyéni vállalkozó esetén a 23T101/E nyomtatványon

2023. május 22-ig.

Östermelők családi gazdasága (ÖCSG)

- Működéshez kapcsolódó adózási szabályok a **6. számú mellékletbe** kerültek.
- Az östermelők családi gazdasága tagjai az östermelői jövedelemre ugyanazon adózási módot alkalmazzák – a képviselő jelenti be. (ÁFA tekintetében 2022.07.28-tól nem kell azonosnak lenni.)
- A tagok a családi östermelői tevékenység időszakában egymással munkaviszonyban, munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban nem állhatnak.

Östermelők családi gazdasága

Tételes költségelszámolás esetén, ha

a tagok az östermelők családi gazdaságát alapító szerződés alapján

- nem egyenlő arányban részesednek a nyereségből és viselik a veszteséget, akkor a családi östermelői tevékenységet folytató östermelő e tevékenységből származó bevételeit és – tételes költségelszámolás esetén – azzal kapcsolatos költségét az östermelők családi gazdaságát alapító szerződésben meghatározott módon állapítja meg azzal, hogy a bevételek és költségek igazolására bármelyikük nevére kiállított bizonylat egyenértékű,
- Ha egyenlő arányban részesednek a nyereségből és viselik a veszteséget, akkor a családi östermelői tevékenységet folytató östermelő e tevékenységből származó bevételeit és – tételes költségelszámolás esetén – azzal kapcsolatos költségét a közösen elért összes bevételnek, illetőleg összes költségnek a tagok számával történő elosztásával állapítja meg azzal, hogy a bevételek és költségek igazolására bármelyikük nevére kiállított bizonylat egyenértékű.

Östermelők családi gazdasága

A bevételek és költségek igazolására bármelyikük nevére kiállított bizonylat egyenértékű.

A gépjármű használatával összefüggő költségeket a családi östermelői tevékenységüket folytató tagok **csak azonos elszámolási mód** választásával vehetik figyelembe, a tagok közül azonban csak annak a költségét – a tag nevére és a gépjármű rendszámára kiállított számla, számlák alapján –, aki egyébként az **Szja tv. szerint jogosult** a gépjárműhasználattal összefüggő költségelszámolásra.

Östermelők családi gazdasága

- Ha az östermelők családi gazdaságának tagja év közben **meghal vagy kilép** a közös gazdálkodásból, akkor a kiváló tag jövedelmét úgy kell meghatározni, hogy **a kiválás időpontjáig** megszerzett **bevételt** és–tételes költségelszámolás esetén–a **költségeket fel kell osztani** az addig közös tevékenységet folytató családtagok között.
- Ettől **eltérő módon** megállapodhatnak a tagok a kiválást megelőző időszakot érintő, de azt követően érkező bevételek és felmerült költségek megosztásának a módjáról.
- A közös gazdálkodást *tovább folytató tagok* és az esetlegesen év közben **belépő új tag** vagy tagok jövedelmét úgy kell meghatározni az év végén, hogy az östermelők családi gazdaságának **év végén meglévő tagjai** által az adóévben megszerzett összes bevételt és elismert költséget az **év végén** fennálló taglétszám figyelembevételével **kell felosztani**.

Östermelők családi gazdasága

Ha a **kiegészítő tevékenység bevételeinek mértéke**—több kiegészítő tevékenység esetében együttesen **számítva— meghaladja az összes bevétel negyedét**, akkor a kiegészítő tevékenységből, tevékenységekből származó **teljes bevételre az önálló tevékenységből** származó jövedelemre vonatkozó szabályok alkalmazandók. (A kiegészítő tevékenység bevétele is osztódik a tagok számával.)

Östermelők családi gazdasága 2023. évben

- **Átalányadózás** akkor alkalmazható, ha a családi őstermelői tevékenység keretében folytatott **őstermelői tevékenység bevétele** az adóévben nem haladja meg a tagok adóév utolsó napja szerinti létszáma és az éves minimálbér tízszerese szorzatának összegét, de legfeljebb az éves minimálbér negyvenszeresét (111.360.000Ft).
- A családi őstermelői tevékenységet folytató **tagok külön-külön** tesznek eleget adókötelezettségüknek.

A bevétel megállapítása őstermelő és ŐCSG esetén

Szja. tv. 2. számú melléklet szerint:

- **Nem** minősül **bevételnek** a jogszabály vagy nemzetközi szerződés alapján folyósított **támogatás**, amelyet a **mezőgazdasági őstermelő** e **tevékenységéhez** kap. [Szja. tv. 7. § (3) bekezdés]
- **Nem** minősül **kizárólag üzemi célú tárgyi eszköznek** a **termőföld** (3. számú melléklet, bevezető).

Nem lesz értékesítés esetén őstermelői bevétel, az Szja. tv. ingatlan értékesítésre vonatkozó szabályát kell alkalmazni.

Termelési tényező értékesítése!!!

Költségek megállapítása őstermelő és ŐCSG esetén

Átalányadózás esetén: 90 százalék költséghányad

Tételes elszámolás esetén:

➤ Szja. tv. 3. számú melléklete alapján.

(Egyösszegű értékcsökkenést használt tárgyi eszközre csak ŐCSG számolhat el.)

➤ Értékcsökkenés elszámolása a 11. számú melléklet alapján történik.

Átalányadózás (50.-53.§)

Alkalmazható, ha a **várható bevétel nem haladja meg az éves minimálbér tízszeresét.** (2023. évben **27.840.000 Ft**)

Jövedelemtartalom: a bevétel 10 százaléka.

(Költség 90 százalék.)

A jövedelem csökkenthető az éves minimálbér felével.

Adómentes az átalányadózást alkalmazó őstermelő e tevékenységéből származó jövedelmének **az éves minimálbér (2.784.000Ft) felét meg nem haladó része (**1.392.000Ft**).**

[Szja. tv. 1. számú melléklet 4.26. pont]

Átalányadózás méhészeti tevékenység esetén

- A **bevétel 10 százaléka** a **jövedelem**. (A bevétel megállapításában nincs különbség.)
- Ha a méhészeti és nem méhészeti őstermelői tevékenységet végez, és ezek együttes bevételének 10 százaléka nem haladja meg az **éves minimálbér felét** (1.392.000Ft), **adómentes**, vagy
- ha a nem méhészeti és méhészeti tevékenységet is végez, **mind a két típusú jövedelemre alkalmazható** az adómentesség **az éves minimálbérig** (2.784.000Ft). (A jövedelmen belül a méhészetre jutó jövedelemrészt bevétel arányosan is meg lehet állapítani.)

Méhészeti tevékenység: Szja. tv. 1. számú melléklet 4.45. pontban meghatározott tevékenység.

TÉTELES KÖLTSÉGELSZÁMOLÁS

A jövedelem megállapítása:

Bevétel

- Bevételt csökkentő tételek
 - Költségek
 - Korábbi évek vesztesége
- = Jövedelem

Adó: 15%

- Östermelői adókedvezmény: 100.000Ft

(A feltétel változatlanul az MVH regisztrációs szám szája bevallásban történő feltüntetése. Az érvényesítés nem kötődik bevételi értékhatárhoz.)

ADÓELŐLEG MEGÁLLAPÍTÁSA

Tételes elszámolás és 10 % költséghányad esetén:

- - Éves minimálbér fele (1.392.000 Ft) alatti bevételnél nincs adóelőleg.
- - Ha meghaladja, a teljes bevétel 15 százaléka.

Átalányadózó esetén:

- - Éves minimálbér fele (1.392.000 Ft) alatti bevételnél nincs adóelőleg.
- - 1.392.000 Ft feletti bevétel esetén ha a jövedelem az 1.392.000 Ft-ot meghaladja, csak a meghaladó rész után 15 százaléka.

Adóelőleg megállapítása

Tételes vagy 10 % elszámolást választó, aki méhészeti tevékenységet is folytat:

- - A bevétel az éves minimálbér felét (1.392.000 Ft) nem haladja meg, nincs adóelőleg.
- - Ha meghaladja, csak a meghaladó rész után 15 %.

Átalányadózó, aki méhészeti tevékenységet is folytat:

- csak a méhészetből származó bevétel az éves minimálbér feléig (1.392.000 Ft), nincs adóelőleg, vagy
- méhészetből és más tevékenységből származó bevétel az éves minimál alatti (2.784.000) Ft, nincs adóelőleg.
- 1.392. 000 Ft bevétel felett, ha a mentesített jövedelemhatárt meghaladja, csak a meghaladó rész után 15%.

Személyi jövedelemadó bevallás

Adóbevallási tervezet készül 2023-ban – a 2022. adóévre – minden magánszemély (mezőgazdasági őstermelők és egyéni vállalkozók) részére, a munkáltatói, kifizető adatszolgáltatások alapján [Szja tv. 12/B. §].

A 22SZJA bevallás benyújtásának határideje 2023. május 22.

**A mezőgazdasági tevékenységet folytató
adóalanyra vonatkozó különös szabályok
(Áfa tv. XIV. fejezet)**

Adóalanyiság I.

Az a jogképes **magánszemély**, aki független formában – nem munkaviszonyban, munkaviszony jellegű jogviszonyban – **gazdasági tevékenységet, vagyis ellenérték elérésére irányuló vagy azt eredményező, üzletszerű, rendszeres vagy tartós tevékenységet folytat az áfa alanyává válik.**

[Áfa tv. 5. § (1) bekezdés és 6. §.]

Adóalanyiság 2.

Ugyanazon áfa adóalanyiság!

Az Áfa tv. alkalmazásában az adóalanyként végzett gazdasági tevékenység szempontjából *nincs jelentősége annak*, hogy az adózó egyéni vállalkozói igazolvány és/vagy östermelői igazolvány alapján végzi-e tevékenységét.

Adóalanyiság 3.

Nem áfaalany az olyan magánszemély, aki saját szükségletei fedezése céljából termel és legfeljebb az esetlegesen keletkező felesleget értékesíti, még akkor sem, ha érvényes őstermelői igazolvánnyal rendelkezik, feltéve természetesen, hogy egyéb gazdasági tevékenysége nincs.

[Az áfa alanyává csak azok az őstermelők válnak, akik a saját nevükben végzik a termékértékesítést, szolgáltatásnyújtást.]

Különleges adózás 1.

Az Áfa tv. szerint **mezőgazdasági tevékenységet végző áfaalany** – függetlenül attól, hogy magánszemély, társaság, szövetkezet vagy egyéb szervezet – e tevékenysége után különös adózási módszerint, **kompenzációs rendszerben adózik, ha az Áfa tv.-ben meghatározott feltételeknek megfelel,** vagyis különleges jogállású mezőgazdasági tevékenységet folytató adóalany, és különleges jogállását nem változtatta meg, vagyis a **kompenzációs rendszer alkalmazásáról nem mondott le.**

Különleges adózás 2.

Kötelező így adóznia, ha:

→ az adózó a törvényi feltételeknek megfelel és nem mondott le a kompenzációs rendszer alkalmazásáról!

Bejelentési kötelezettség!

Jogosult az adózó:

- különleges jogállását megváltoztatni.
- jogállásáról lemondhat, és általános szabályok szerinti adófizetési kötelezettséget, alanyi adómentességet választhat,
- a választását be kell jelentenie az adóhatósághoz, és attól a változtatást követő második adóév végéig nem térhet el.

KompENZÁCIÓS felárRA JOGOSULT

Az adózó akkor tekintendő **különleges jogállású mezőgazdasági tevékenységet folytató adóalanynak**, ha az alábbi feltételek **együttesen fennállnak**:

- gazdasági céllal belföldön telepedett le, gazdasági célú letelepedés hiányában pedig lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye van belföldön,
- egészben vagy meghatározó részben mezőgazdasági tevékenységet folytat,
- mikroállalkozás,
- önálló vállalkozás,
- nem élt a különleges jogállása megváltoztatásának a jogával.

Kompensációs felárra való jogosultság feltétele

Önálló vállalkozásnak minősül:

→ az a vállalkozás, amely nem minősül partnervállalkozásnak, illetve kapcsolódó vállalkozásnak.

Pl.: Ha a mezőgazdasági tevékenységet folytató áfaalany egy vállalkozás legalább 25%-ának tulajdonosa, **partnervállalkozásnak minősül**, azaz nem minősül önálló vállalkozásnak, így különleges jogállásúnak sem az Áfa tv. XIV. fejezete szerint, ezért nem tarthat igényt kompensációs felárra.

Az önálló vállalkozásnak minősülés szempontjából minden évben **a tárgyév július elsejei állapotot** kell figyelembe venni, ha a vállalkozás nem felel meg ezen feltételnek, akkor **a következő év január 1-jétől** kikerül a kompensációs rendszerből.

Nem térhet vissza a megszűnés évét követő második naptári év végéig.

Kompensációs felárra való jogosultság feltételei

Mezőgazdasági tevékenységet meghatározó részben folytató adóalanynak minősül:

1. aki teljes egészében ilyet végez,
2. aki nem csak mg-i tevékenységet végez, akkor ha:
 - a mg-i tevékenységén kívüli tevékenységeből származó (adót is tartalmazó) éves bevétele nem haladja meg az alanyi mentesség értékhatárát,
 - meghaladja, de a mg-i tevékenységeből származó (kompensációs felárat is tartalmazó) éves bevétele több, mint az egyéb tevékenységből származó (adót is tartalmazó) éves bevétele.

KompENZÁCIÓS felárra nem jogosító ügyletek

Ha az értékesítés, szolgáltatásnyújtás olyan beszerző/igénybevevő részére történik, aki:

- nem áfa adóalany, vagy
- olyan belföldön nyilvántartásba vett áfa adóalany, aki/amely különleges jogállású mezőgazdasági tevékenységet folytatóként jár el (kompENZÁCIÓS rendszert alkalmaz), vagy
- olyan külföldi adóalany aki/amely saját államának joga szerint mezőgazdasági termelőre vonatkozó különös adózási módot (kompENZÁCIÓS rendszert) alkalmaz,

akkor az adóalany nem jogosult a kompENZÁCIÓS felárra.

Kompensációs felárra nem jogosító ügyletek 2.

Ha nem jogosult az adóalany a kompenzációs felárra:

- számla- illetve nyugtadási kötelezettség terheli (az Áfa tv. előírása szerint) és
- az ügylet után – *a választott adózási módjától függően* – az adóalanyt áfa-fizetési kötelezettség is terhelheti.

A kompenzációs felár mértéke

Az Áfa tv. 7. számú melléklet I. rész A. pontjában meghatározott termékek

például burgonya; étkezési célra alkalmas zöldségfélék, gyökerek, gumók; szőlő, élelmezési célra alkalmas gyümölcs és dió; fűszernövények; gabonafélék; különféle magvak; ipari és gyógynövények; mákgubó, takarmánynövények; feldolgozott, tartósított saját előállítású zöldség, gyümölcs, savanyúság; must és bor; borseprő, borkő, szőlőtörköly **esetében 12 %**.

Az Áfa tv. 7. számú melléklet I. rész B. pontjában meghatározott termékek

például ló, szarvasmarha, juh, kecske, baromfi és más élő állat; halak, rákok, puhatestű és más gerinctelen vízi állatok; tej, tejtermék, friss tojás, természetes méz **esetében 7 %**.

Az Áfa tv. 7. sz. melléklet II. részében meghatározott szolgáltatások

például talajművelés, aratás, cséplés, szüretelés, betakarítás, vetés, ültetés; mezőgazdasági termékek csomagolása és előkészítése piacra; mezőgazdasági termékek tárolása; egyes állatok gondozása, a mezőgazdasági vállalkozásban alkalmazott eszközök bérbeadása; permetezés, öntöző-, illetve vízlecsapoló berendezések üzemeltetése, fák nyesése és vágása **esetében 7 %**.

Áfa levonhatósága

A különleges jogállású adóalany a kompenzációs felárakra jogosító ügyleteinél áfafizetésre nem kötelezett, és ezen ügyleteivel összefüggésben adólevonásra nem jogosult.

Áfa adózási mód választása

Amennyiben az adóalany **nem kizárólag** kompenzációs felárra jogosító ügyletet teljesít, a kompenzációs felárra nem jogosító ügyletek tekintetében **választhat**:

- alanyi adómentességet, vagy
- általános szabályok szerinti adózást (áfakör).

Alanyi adómentesség választására jogosító 12 millió forintos értékhatárba nem számítandó bele kompenzációs felárra jogosító ügyleteinek ellenértéke.

Online számlaadat-szolgáltatási kötelezettség

A mezőgazdasági tevékenységet végző adóalanyoknak online számlaadat-szolgáltatást kell teljesíteniük az olyan számláikról, számlával egy tekintet alá eső okirataikról, amelyekre az Áfa tv. előírásai alkalmazandók.

Gabonák, olajos magvak fordított adózása

A kompenzációs felárra nem jogosító termékértékesítések, szolgáltatásnyújtások után aki az Áfa tv. általános szabályai szerint teljesíti az adókötelezettségét, annál felmerülhet a fordított adózás előírásainak alkalmazása, az Áfa tv. 6/A. számú melléklete szerinti termék esetében.

A fordított adózás nem alkalmazható az Áfa tv. XIV.

Fejezetében szabályozott jogállású, mezőgazdasági tevékenységet folytató adóalanynak e tevékenysége körébe tartozó termékértékesítésére és termék beszerzésére.

Fordított adózás

142. § (1) Az adót a termék beszerzője, szolgáltatás igénybevevője fizeti:

- *h)* üvegházhatású gáz kibocsátására jogosító forgalomképes vagyoni értékű jog (kibocsátási egység) átruházása esetében;
- *i)* a 6/A. számú mellékletben felsorolt termékek értékesítése esetében;
- *j)* a 6/B. számú mellékletben felsorolt termék értékesítése esetén, amennyiben az nem tartozik a XVI. Fejezet szerinti különös rendelkezések hatálya alá.

613/2021. (XI. 8.) Korm. rendelet 5. § - Az Áfa tv.-nek az egyes adótörvények és más kapcsolódó törvények módosításáról, valamint a bevándorlási különadóról szóló 2018. évi XLI. törvénnyel **2022. július 1-jével hatályát veszítő 142. § (1) bekezdés *h*)-*j*) pontját, 142. § (8) és (9) bekezdését, valamint 6/A-6/C. számú mellékletét **2022. június 30-át követően is alkalmazni kell.****

Fordított adózás

Ez a törvény - az Art.-vel együtt - a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:

- a Tanács (EU) 2022/890 irányelve (2022. június 3.) a 2006/112/EK irányelvnek a bizonyos csalásra alkalmas termékek értékesítése és szolgáltatások nyújtása esetén alkalmazott választható fordított adózási mechanizmus, valamint a héacsalás elleni gyorsreagálási mechanizmus alkalmazási időszakának meghosszabbítása tekintetében történő módosításáról

(Áfa tv. 268. § gu) pont - Hatályos: 2022. XI. 24-től.)

A 2006/112/EK irányelv 199a. cikk a következőképpen módosul:

a) az (1) bekezdés bevezető szövegrésze helyébe a következő szöveg lép:

- „**2026. december 31-ig** a tagállamok előírhatják, hogy az alábbiakban felsorolt termékek értékesítése és szolgáltatások nyújtása esetében a hía megfizetésére kötelezett személy az az adóalany, akinek a részére azokat teljesítették:”;

(a Tanács 2022. június 3-i (EU) 2022/890 Irányelve 1. cikk)

Jogutódlással történő megszűnés

Jogutódlással történő megszűnésnek kell tekinteni e törvény alkalmazásában az agrárgazdaságok átadásáról szóló 2021. évi CXLI. törvény szerinti gazdaságátadási szerződés alapján megvalósuló gazdaságátadást.

Az elévülési időn belül a szerzővel együtt egyetemleges felelősség terheli a gazdaságot átadó személyt a 17. § (3) bekezdés *k)* pontja szerinti esetben, azon e törvényben szabályozott kötelezettségek teljesítéséért, amelyek az (1) bekezdés *b)* pontjában említett vagyonhoz fűződően a szerzésig bezárólag keletkeztek.

(Áfa tv. 17. § (3) bekezdés *k)* pont, 18. § (2) bekezdés *h)* pont -
Hatályos: 2023. I. 1-től.)

Köszönöm a figyelmet!